

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

Warszawa, 1. VI. 2014

RPO-668187-III/11/LN

00-090 Warszawa   Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 22 827 64 53

Pan
Bogdan Klich
Minister Obrony Narodowej

Szanowny Panie Ministrze,

Na podstawie napływających do Rzecznika Praw Obywatelskich wniosków pragnę przedstawić Panu Ministrowi problem zwolnienia od zajęć służbowych żołnierza zawodowego w razie konieczności sprawowania osobistej opieki nad najbliższym członkiem rodziny.

Art. 62 ust. 11 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 593 ze zm.) stanowi, że żołnierz zawodowy może otrzymać zwolnienie od zajęć służbowych w razie konieczności sprawowania osobistej opieki nad najbliższym członkiem rodziny, nieprzekraczające jednak łącznie pięćdziesięciu dni roboczych w roku kalendarzowym. Natomiast w świetle art. 63 ust. 13 tej ustawy najbliższym członkiem rodziny żołnierza zawodowego są jego małżonek, dzieci i rodzice.

Na podstawie art. 64 ust. 1 ustawy Minister Obrony Narodowej został zobowiązany do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych warunków i trybu udzielania żołnierzom zawodowym zwolnienia od zajęć służbowych, o którym mowa w art. 62 ust. 11. Rozporządzenie powinno przewidywać, że zwolnienie żołnierza zawodowego od zajęć służbowych w celu sprawowania osobistej opieki nad najbliższym członkiem rodziny powinno mieć w szczególności miejsce dopiero wtedy, gdy opieki takiej nie może sprawować małżonek żołnierza lub inny członek rodziny

Należy zwrócić uwagę że regulacja ta ogranicza uprawnienia rodzica żołnierza zawodowego. Dotyczy to zwłaszcza uzależnienia zwolnienia żołnierza zawodowego od zajęć służbowych „dopiero wtedy, gdy opieki takiej nie może sprawować małżonek

żołnierza lub inny członek rodziny". Nie kwestionując odmienności stosunku służbowego żołnierza zawodowego w porównaniu ze stosunkiem pracy czy stosunkiem służbowym innych służb mundurowych uważam jednak, że przyjęte rozwiązania nie powinny powodować nadmiernego ograniczenia praw rodzicielskich żołnierzy zawodowych.

Może to narazić kwestionowane regulacje na zarzut naruszenia konstytucyjnych standardów ochrony praw rodzicielskich, jak również naruszenia zasady równości wobec prawa tym bardziej, że obecnie istnieje możliwość podejmowania zawodowej służby wojskowej przez kobiety, które są głównymi adresatkami omawianych przepisów.

Należy także zauważyć, że wskazane wyżej regulacje w sposób zasadniczy różnią się także od rozwiązań przyjętych na gruncie prawa pracy i przepisów dotyczących innych służb mundurowych. Kwestia możliwości zwolnienia od zajęć służbowych lub zwolnienia od pracy w razie konieczności osobistego sprawowania opieki nad dziećmi i innymi członkami rodziny uregulowana jest w sposób jednolity we wszystkich przepisach dotyczących zarówno prawa pracy jak i innych służb mundurowych. - art. 32 i 34 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2010 r. Nr 77, poz. 512 ze zm.); art. 152 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2010 r. Nr 79, poz. 523 ze zm.); art. 152 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2009 r. Nr 168, poz. 1323 ze zm.); § 4-6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 września 2002 r. w sprawie szczegółowych praw i obowiązków oraz przebiegu służby policjantów (Dz. U. z 2002 r. Nr 151, poz. 1261); § 9-10 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca 2002 r. w sprawie zakresu obowiązków oraz podstaw, zakresu i trybu udzielania zwolnień od zajęć służbowych funkcjonariuszom Straży Granicznej (Dz. U. z 2002 r. Nr 97, poz. 879).

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) - zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o przedstawienie stanowiska w tej sprawie.

Łowicz Wynery szczerka

Anna Jipowicz